

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน รายวิชา การบูรณาการสารสนเทศสำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศสำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การบูรณาการสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตอนเรียน A1 จำนวน 49 คน

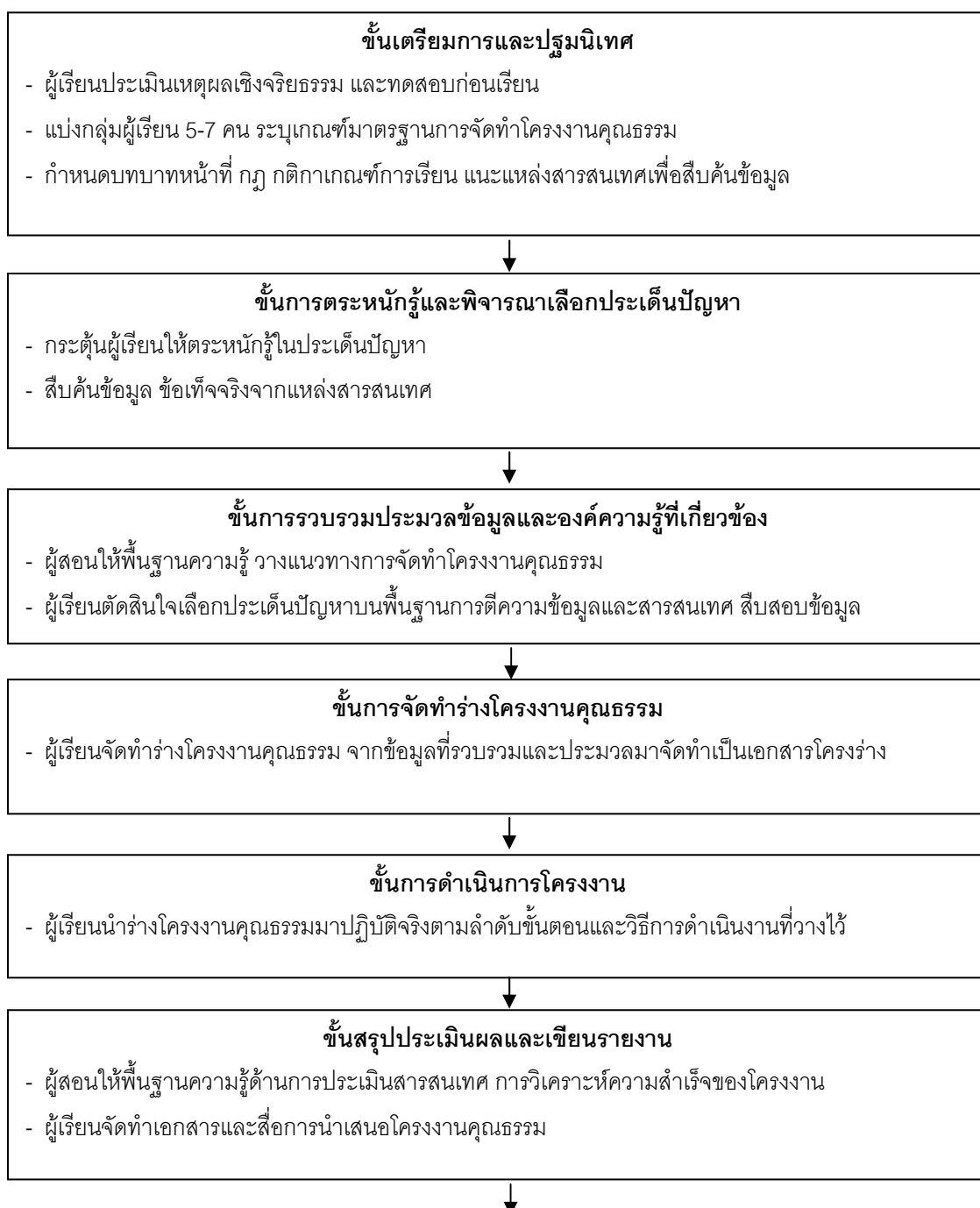
ตัวแปรที่ใช้ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน ส่วน ตัวแปรตาม คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้าน ความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความอดทน และด้านความสามัคคี และ 2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 2) แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 5 ตัวเลือก เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลทางจริยธรรม 5 ชั้น และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นหลังจากเรียนด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตโดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน วิชา การบูรณาการสารสนเทศ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ได้กำหนดการเรียนรู้ตามแผนภาพที่ 5.1 ดังนี้

ขั้นการนำเสนอโครงการ

- ผู้เรียนนำเสนอโครงการ ถ่ายทอดความดีงามจากโครงการคุณธรรม
- ผู้เรียนทำแบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม และทดสอบหลังเรียน

ภาพที่ 5.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้น 4 คือ ชั้นยึดถืออำนาจของกฎหมาย เมื่อทำการประเมินหลังการทดลองเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 5 คือ ชั้นยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทุกด้าน เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 5 สามารถเรียงลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความมีวินัยในตนเอง ตามลำดับ

เมื่อทำการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าในแต่ละด้านและโดยภาพรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันโดยมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 คิดเป็นร้อยละ 14.60 โดยจะพบว่า นักศึกษาทุกคนมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลองมีค่าสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.96 คิดเป็นร้อยละ 12.65 โดยจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองอยู่ในเกณฑ์ 0.00 - 42.50 เปอร์เซนต์ ค่าเฉลี่ยร้อยละคะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 12.65

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีค่า Sig. น้อยกว่า .05 (Sig. = 0.000) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนแสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐานสูงขึ้น

4. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

ภาพรวมของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้านที่ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้สอน ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน และสุดท้ายด้านสถานที่ สื่อ และวัสดุทัศนูปกรณ์

ด้านผู้สอนเมื่อแยกรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ความตรงต่อเวลาของอาจารย์ผู้สอน ส่วนระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาฝึก การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อาจารย์ได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอน อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เป็นขั้นตอนแก่นักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนทำการสอนได้เหมาะสม เข้าใจง่าย

ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน เมื่อแยกรายข้อพบว่าทุกข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ แบบฝึกหัดและกิจกรรมมีความหลากหลายเสริมสร้างการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อสังคมและพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การจัดกิจกรรมกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้นักศึกษา การจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้เทคนิคการสอนและกิจกรรมต่างๆ น่าสนใจ ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้โดยง่าย และกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

ด้านสถานที่ สื่อ และวัสดุทัศนูปกรณ์ เมื่อแยกรายข้อพบว่าทุกข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ สื่อที่ใช้ต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม เสริมการเรียนรู้และพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม สื่อ และวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา วัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อ และวัสดุทัศนูปกรณ์สอดคล้องกับเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมกลุ่ม สถานที่การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อแยกรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา นักศึกษามีความพึงพอใจในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และนักศึกษายอมรับผลการ

วัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส่วนระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การวัดและประเมินในแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสมน่าเชื่อถือ มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรม การประเมินผลในแต่ละกิจกรรมสามารถเสริมแรงแก่นักศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียน และผลการประเมินในแต่ละกิจกรรมนักศึกษามีความพึงพอใจ ยอมรับผลในการประเมิน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเพศและเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าในแต่ละด้านมีค่า (2 – tailed) มากกว่า 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านผู้สอน ด้านรูปแบบกิจกรรมฯ ด้านสถานที่ สื่อ และสื่อทัศนูปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผล และโดยภาพรวมความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านผู้สอน ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน ด้านสถานที่ สื่อ และสื่อทัศนูปกรณ์ และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามเกรดเฉลี่ยโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance : One – way ANOVA) ในการทดสอบพบว่าความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนทุกด้านมีค่า F – Prob. มากกว่า 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตสามารถพัฒนาพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมแก่ผู้เรียนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ต้นสุวรรณนนท์ และคณะ (2553) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมได้ เนื่องจากกระบวนการวิจัยในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้รับแนวทาง การตรวจเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาจริยธรรมองค์รวมทั้ง 3 ด้านคือ พฤติกรรม จิตใจ และ

ปัญญา รวมทั้งได้รับการฝึกทำโครงการฯ สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีให้สูงขึ้นอย่างเด่นชัด จึงกล่าวได้ว่า การที่ผู้เรียนได้ร่วมกันทำโครงการคุณธรรม จะมีกระบวนการเรียนรู้โดยผู้เรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายร่วมกัน มีการสะท้อนความคิดเห็น สร้างความรู้ด้วยการอภิปรายจะส่งผลให้ผู้เรียนเพิ่มระดับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Collins and Berge, 1996; McConnell, 2006; Watkins, 2005) นอกจากนี้การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ ก็ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันอย่างกัลยาณมิตร สืบค้นข้อมูลมาใช้ร่วมกันในการจัดทำโครงการคุณธรรม เป็นการฝึกวิธีการสืบสอบ ค้นคว้าหาความรู้ ฝึกกระบวนการกลุ่มในการทำงานแบบประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานผ่านกิจกรรมที่ต้องลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจริง สอดคล้องกับแนวคิดของเชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2552) ที่กล่าวว่าขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบจะมีผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข เกิดการพัฒนารอบด้าน มีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง เพราะได้เลือกโครงการที่กลุ่มของตนสนใจ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การที่ผู้เรียนใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบร่วมกันทำโครงการคุณธรรม ถือว่าเป็นการร่วมกันทำความดีอย่างเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันให้งานประสบผลสำเร็จ และสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงเหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่กล่าวถึงหลักการทำโครงการคุณธรรมว่าเป็นการร่วมกันทำดีอย่างมีปัญญา เป็นการเริ่มต้นทำงานด้วยการสร้างความเป็นกัลยาณมิตรต่อกันก่อน ดึงศักยภาพด้านบวกแต่ละคนในกลุ่มมาใช้ จะทำให้เกิดการใฝ่ดี คิดดี และทำดีร่วมกันออกมาได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของแต่ละคน พร้อมๆ กับการเรียนรู้หรือมีกระบวนการทางปัญญาเกิดขึ้นตลอดการทำโครงการคุณธรรมได้อย่างฉลาดและเป็นกุศลได้

2. การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนเมื่อเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐาน พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้น 4 คือ ขั้นยึดถืออำนาจของกฎหมาย เมื่อทำการประเมินหลังการทดลองเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 คือ ขั้นยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทุกด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 คือ ขั้นยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้องสามารถเรียงลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความมีวินัยในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา แดงจำรูญ (2553) ที่ได้พัฒนา

รูปแบบการทำโครงการคุณธรรมโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือบนเว็บและการเขียนสะท้อนความดีผ่านเว็บบล็อกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเคารพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากงานวิจัยพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนหรือนักศึกษาอยู่ในระดับขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 สำหรับสถานภาพส่วนบุคคลที่พบว่ามีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันคือ เพศ อายุ การอบรมเลี้ยงดู ชั้นปี ทั้งในด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน จึงกล่าวได้ว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ยังอยู่ในขั้นที่ 5 เพราะยึดหลักสัญญาประชาคมและความถูกต้อง ซึ่งจัดว่าเป็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconvention Level) โดยดุจเดือน พันธุมนาวิน (2551) ระบุว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของบุคคลที่อายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป โดยมักตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม ยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมเป็นหลัก ซึ่งข้อตกลงและความถูกต้องเป็นไปตามสิทธิของตนเองและของผู้อื่น เช่น ความเคารพสิทธิมนุษยชน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น จะเห็นว่าการกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นจนถึงขั้นที่ 5 ในทุกด้าน อาจเนื่องจากคุณธรรมในด้านความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ เป็นประเด็นปัญหาที่สังคมไทยประสบปัญหาวิกฤตเป็นอย่างมาก จากข่าวการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่างๆ ข่าวการคอร์รัปชันในวงการต่างๆ กลุ่มตัวอย่างจึงมองว่าตนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านดังกล่าวสูงกว่าบุคคลที่สร้างความเดือดร้อนแก่คนอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของนางลักษณ วิรัชชัย ชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ และศศิมาจ ญ วิเชียร (2551) ที่ได้ทำการวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมพบว่า สภาพคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนในสังคมไทยตามตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มในการประเมินระดับคุณธรรมของตนเองสูงกว่าระดับคุณธรรมของเพื่อนร่วมอาชีพและเพื่อนร่วมชาติ เพราะกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าคุณธรรมอยู่ในสังคมที่ไม่ดี เพราะการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่กล่าวถึงความไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลหลายระดับ การได้รับความเดือดร้อนจากความขัดแย้งในกรณีต่างๆ ในปัญหาภาคใต้ ปัญหาการประท้วงก่อความไม่สงบในเขตเมือง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไม่แน่ใจในระดับคุณธรรมของผู้อื่นว่าจะดีกว่าตนหรือไม่ ซึ่งสืบเนื่องจากการรับรู้ข่าวสาร และการประเมินตนเองเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยมองว่าการที่ตนเองไม่ทำแต่มีคนอื่นทำ นั้นหมายความว่าผู้อื่นนั้นน่าจะไม่ดีหรือไม่มีความดีเท่าเทียมกับตนเองจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมองว่าคนอื่นๆ ในสังคมไม่น่าไว้วางใจ

จากการศึกษาการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐานเพื่อการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมพบว่า โครงการคุณธรรมส่วนใหญ่บูรณาการโครงการสำรวจและโครงการผลิตสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนรู้ร่วมกันด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ กลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนนั้นจึงมีความต้องการสำรวจและรวบรวมข้อมูล สืบสอบหาข้อเท็จจริง ลงมือปฏิบัติ แล้วนำเสนอผลงานผลิตสื่อ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่วนมากเป็นงานจิตอาสา เช่น การไปบูรณะวัดหลังน้ำท่วม จัดภูมิทัศน์ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในวัด การผลิตสื่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก เป็นต้น เหล่านี้จึงเป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียนสอดคล้องกับแนวคิดของอภิชา แดงจำรูญ (2553) ที่กล่าวว่า การทำโครงการคุณธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการร่วมมือกันทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษา สำรวจ ค้นคว้า คิดค้น เน้นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมาเรียนรู้และแก้ปัญหา และสอดคล้องกับแนวคิดของทีศนา เขมมณี (2546) ที่ระบุว่าพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลเกิดขึ้นได้จากการที่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม การได้มีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะช่วยให้บุคคลเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่นมากขึ้น สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินใจในปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะกับปัญหาเชิงจริยธรรม ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้เข้ากลุ่มทางสังคมต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลองมีค่าสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.96 คิดเป็นร้อยละ 12.65 โดยจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นคะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองอยู่ในเกณฑ์ 0.00 – 42.50 เปอร์เซนต์ ค่าเฉลี่ยร้อยละคะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 12.65 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างพบว่าค่า p น้อยกว่า .05 ($p = 0.000$) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนแสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐานสูงขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่านอกจากผู้เรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาแล้วจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันเนื่องจากผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้และความสำเร็จของตนเองและของกลุ่มเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนรู้ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ร่วมกันจนมิตรดังจะเห็นได้จากเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสูงขึ้น จนถึงขั้นที่ 5 สอดคล้องกับแนวคิดของเชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2552) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะให้กับผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ ความมีวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบต่อ

4. ภาพรวมของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้านที่ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้สอน ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน และสุดท้ายด้านสถานที่ สื่อ และสื่อดิจิทัลอุปกรณ์ จึงกล่าวได้ว่าด้านการวัดและประเมินผลมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพราะต้องเป็นการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความคาดหวังกับบทบาทของผู้สอนที่ต้องมีส่วนสำคัญในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในกระบวนการกลุ่มและผลงานกลุ่ม ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญมากสอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา ตันสุวรรณนนท์ และคณะ (2553) ที่ระบุว่า อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีการวางตนให้เหมาะสมเป็นกันเอง เป็นกัลยาณมิตรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เอื้ออำนวยความสะดวก ชี้แนะแนวทางที่ดี มีจิตวิทยา สร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งกำกับดูแลโดยใช้มาตรการในทางบวก การเสริมแรงมากกว่าใช้การลงโทษ จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเมื่อจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่าสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างไม่มีต่อระดับความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นในรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นที่ปรึกษา คอยอำนวยความสะดวก และติดตามการดำเนินโครงงานผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับเนื้อหาอื่นๆ ในการวางแผนกำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วย

ตนเอง หรือทักษะต่างๆ อาทิ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา และสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งผลแก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะการคิดแบบวิจารณ์ การคิดแบบบูรณาการ หรือทักษะอื่นๆ เป็นต้น โดยมีการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ในเนื้อหาอื่นและในระดับชั้นอื่นๆ โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน